

Draží bratři a sestry,
vážení přátelé,

Březen 1973. 1/V

doufali jsme, že tento oběžník budete mít v rukou kolem smutného výročí /letos už 25 let/ únorového puče. Chtěli jsme už přiložit slibované výsledky sbírání důvodů "pro" a "proti" neutralitě, která se stala velmi aktuální otázkou a středem exilního úsilí v době příprav na mírovou konferenci v Helsinkách. Komentáře a připomínky se scházely pomaleji než jsme předpokládali. Proto dostáváte tyto řádky až v prvních jarních dnech.

Úvodem hrst zpráv:

- Jan Palach: IV. výročí jeho smrti vzpomněl krajanský a světový tisk /zvláště The Times/. V Londýně ho bylo vzpomenuo při bohoslužbě v č. s. kapli a ve vlastní den úmrtí v pátek 19. I. byl položen věnec u busty T.G. Masaryka na londýnské universitě /School of Slavonic and East European Languages/ s proslovem předsedy N.H.
- "25. únor": Spolu s Čsl. O.L. dohodnuto a doporučeno všem členům soustředit své úsilí na tisk. Upozornit anglickou veřejnost na velké bezpráví 25. února 1948, jehož smutné následky trvají. Tisk se ovšem zajímal o vyhlášenou "amnestii". A tak jsme ja^l deníku The Times tak The Guardian řekli, co si o amnestii myslíme a s jakými se potká výsledky. /Rozhovor předsedy N.H. s reportéry jste se dočetli v Timesech a tajemníka v Guardianu./ Snažme se zvláště upozorňovat na nehoráznou drzost nabízené "amnestie" - :což není základním právem každého člověka: "opustit kteroukoli zemi - i svou vlastní, a vrátit se do své země"/Všeobecná deklarace lidských práv OSN čl. 13./? Většina krajanských listů uveřejnila také prohlášení Čs. poradního sboru vydané u příležitosti výročí "vítězného února". Reagoval na ně i bratislavský rozhlas!
- 10. březen. byl ve znamení vzpomínek na Jana Masaryka; v Kanadě Klub Nových vydal upomínkové fotografie. Můžete si je objednat, na adrese: Klub Nových, Box 520, Station D., Toronto, Ont., Canada M6P 5K1 - ale nevíme zda z 5.000 nákladu budou ještě nějaké k dostání. Byl o ně velký zájem.
- Zpráva organizací. Děkujeme všem členům Vykonné skupiny a Světového koordinačního výboru za přání do nového roku, zvláště děkujeme: panu Floriánovi za pomoc při doplnění adresáře seznamu organizací a za zprávy o pokusech o spojení ve směru Naardenského hnutí v Rakousku; panu Jáchynovi za zprávy o oživení činnosti ve Francii; panu Dr. Kratochvílovi /Německo/ za upřesnění adresáře a další zprávy; panu Dr. Pospíšilovi /Západní Berlin/ za zprávy o zakládání Naardenské organizace v Berlíně; panu Pošvovi za pomoc a spolupráci ve Švýcarech. Jako organizaci děkujeme Čs. Orelské organizaci v exilu, která nás upozornila na chyby v adresáři /vše jsme vysvětlili osobními dopisy/ a za chybu se veřejně omlouváme. Oprava je v novém listě seznamu.
- Na fóru mezinárodním:
V únoru jsme se zúčastnili u Litevců, Gruzinců a Ukrajinců jejich výročí samostatnosti! Jsou to milá shromáždění, kdy si vzájemně připomínáme lepší minulost, sdílíme smutný osud, přítomnosti, ale také se povzbuzujeme v naději na spravedlivější budoucnost a vítězství pravdy a práva. V rámci ELG/European Liason Group/- která sdružuje zástupce 14 národů, bylo uspořádáno Symposium u příležitosti 50. výročí založení SSSR. Lord St. Oswald symposium zahájil a řídil. Promluvil Count Raczynski, ukrajinsky profesor L. Bociuriw, spisovatel Leonid Vladimirov, Dr. Ramishwilli a A. Herbert, M.P. Symposiu byla přítomna řada poslanců a lordů a mnoho zástupců exilových organizací. Naši vlast zastupovali representanti Naardenského hnutí a Čs.O.L.
- VII. Světový kongres WACL protikomunistické ligy se bude letos konat v Anglii koncem srpna. Pomáhá jej organizovat The Foreign Affairs Circle / v čele s neúnavným poslancem G. Stewart-Smithem, velkým přítelem naší věci. ELG i N.H. byly přizvány ke spolupráci. Podrobnosti budou závčas oznámeny.
- Srpen 1973 - páté výročí invase vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Už nyní třeba uvažovat o účinných akcích, které co nejvíce a nejdůrazněji připomenou celému svobodnému světu brutální násilí komunistických vojsk pod velením Sovětského svazu.
- Co nyní: třeba udělat vše co je v našich silách, v tisku, intervencích u vlád zúčastněných na konferenci v Helsinkách, abychom dosáhli pro naše doma uznání práva a spravedlnosti, uznání lidských práv

tak jak jsou obsažena ve Všeobecné deklaraci lidských práv OSN z 10.12.1948, a jejich skutečného respektování; t.j. konkrétně dosažení s v o b o d y pro naše národy, práva obychom si mohli rozhodovat na svém o svém, což prakticky znamená žádat:

1. stažení všech sovětských vojenských i policejních jednotek a poradců / včetně všech cizích těles Varšavského paktu / z československého území pod mezinárodním dohledem;

2. právo na sebeurčení - svobodné volby za účinného mezinárodního dozoru, jímž bude předcházet mezinárodně kontrolované interregnum a generální inventura.

Teď "Svobodu porobeným". V tom jsme všichni zajedno.

Jako třetí bod je někdy uváděna "neutralisace" - "neutralita" / ať už ČSR nebo pásma od Baltu po Jadran. Abyste pochopili lépe dosah tohoto problému, který už je téměř rok diskutován v našem exilu - přikládáme Vám zvláštní přílohu - jsou to důvody "pro" a "proti". Sami budete moci posoudit a zaujmout stanovisko. Zde máte objektivní důvody a je na vás, abyste je zvážili a rozhodli se. /Viz str. 3

Chtěli bychom jen poznamenat, že dvě různá snažení nejsou v boji jedno proti druhému. Je to společná snaha o dosažení lepší budoucnosti pro naše národy. Jedni myslí, že cesta, kterou se dá je: požadavek neutrality pro naše i jiné podmaněné země. Druzí myslí, že je to málo; že je třeba žádat to, na co máme podle lidských práv nárok: právo sebeurčení. První vidí v požadavku neutrality první krok k dosažení plně nezávislosti.

Druzí se obávají, že by za daných okolností, t.j. v této dané situaci uskutečnění neutrality přineslo při nejlepším jen pozvolné nabytí nezávislosti; ano přineslo by i mnohá nebezpečí - jak i tu omezenou dočasnou samostatnost bychom lehce mohli ztratit. à la Jalta nebo Košice/.

Úkolem veřejných pracovníků v exilu je snaha zabezpečit našim národům ryzí svobodu a opravdový trvalý mír. Proto myslíme, že je nutné uvážit důkladně celý problém a za tím účelem chceme uspořádat ještě jedno symposium o tomto diskutovaném předmětu v Londýně. Zveme na ně všechny zájemce, zejména zástupce organizací a spolků. Přihlaste se co nejdříve. Čas spěchá.

Máme za to, že se tak odstraní mnohá nedorozumění, která často pramení z různých pojmů, na př. co si pod neutralitou představujeme a co skutečně znamená a je; a že se tak dospěje k společné mocné akci všech složek našeho exilu síce na pomoc našim narodům. Svobodu porobeným! - jak tažení nadepsal 'Nový Domov'.

Proto všichni do boje! Slovem, perem, intervencí u mocných, apellem na svědomí svobodného světa!

'Sláva exulantova je v b o j i , nikoliv ve vítězství. Vítězný exulant přestává být exulantem a stává se malým člověkem chtějícím sbírat plody své práce. Bhagavadgita říká: 'Jen na boj máš právo a nikdy na jeho výsledek... ubozí jsou ti, kteří bojují jen pro kořist svého boje'. A filosofie křesťanská poučuje: 'Hleďás mě' říká Ježíš Pascalovi, 'a proto jsi mne již našel'. A Simone Weilová vysvětluje: 'Jakákoli forma odměny znamená degradaci energie (činnosti) - jsou doby, kdy třeba pracovat bez odměny. Exulant tentokrát nesmí pracovat za odměnu, musí se jí předem zříci... Není a nemůže být vůdcem a autoritou exilu, kdo se předem každé odměny doma nezřekne, kdo v exilu pracuje pro vítězství, a nikoli pro boj sám. Jen onen exulant, je slavný - a k tomu jsem došel při sklčování exulantova jména - kdo jako hrdina padne v boji...' tak napsal Dr. Ladislav Radimský na závěr své knížičky: 'Skličuj své jméno exulante!' (Dílko bylo vydáno edicí Vigilie v Římě r. 1967.) Sám už patří k 'padlým' hrdinům. Myšlenky však obsažené a vyjádřené v jeho díle trvají dál. Vracíme-li se k nim, pak pro jejich trvalou hodnotu.

S přáním hodně úspěchů ve společném boji

za 's v o b o d u p o r o b e n ý m'

zůstáváme Vaši

Dr. Andrej Slovák
místo-předseda

Ing. Bohumil Kobliha
tajemník

Dr. J. Lang S.J.
předseda

P O M O C D O M O V U

Úkol 002 - situace v Československu - pomoc domovu. Prakticky od III. Naardenského setkání se zabýváme diskusí na toto téma, které se v podstatě vlivem různých okolností přeneslo také na pole poněkud jiná než jsme zamýšleli, na př. na diskusí o neutralitě. Neutralitě se někdy připisují vlastnosti, které nikdy neměla a nemá. Proto jsme vše shrnuli do pokud možno krátkých bodů, které v následujícím předkládáme. Nejprve však uveďme co neutralita dle mezinárodního práva je a použijme pro to nejprístupnější definici:

Podle dnešní mezinárodní úpravy provedené Hlavou V. a XIII., Konvencí Haagskou z roku 1907 "NEUTRALITA ZNAMENÁ stav státu, spočívající ve zdržení se účasti ve válkách mezi jinými státy. Porušením neutrality jest jakákoliv pomoc týkající se válečných operací pozemních i námořních / i vzdušných/. Neutralita nebrání vždy v obchodním styku příslušníků neutrálního státu se znepřátelenými státy, ani v poskytování půjčky a pod., ani v dopravování kontrabantů soukromými obchodními loděmi a jinými soukromými dopravními prostředky. Porušení neutrality nemusí znamenat válečný stav, neboť válčící stát může ponechat toto porušení bez povšimnutí. Vždy se však musí proti porušení neutrality bránit stát neutrální. Neutralita je buďto dočasná nebo trvalá. Trvané neutralisace určitého území či celého státu lze dosáhnout mezinárodními akty".

Nyní s plným vědomím, že neutralita je především akt neúčasti ve vojenském konfliktu, uveďme hlediska a argumenty pro i proti neutralitě, tak jak jsou většinou uváděna či jak byla publikována v exilovém tisku. Neuvádíme záměrně politické skutečnosti, jako nedodržování smluv komunisty, ani praktické ukázky, na př. Vietnam či zvyšování počtu zbraní Varšavského paktu v Evropě, atomové zbrojení SSSR a pod.

Argumenty pro neutralitu.

Argumenty byly čerpány z článků Jar. Kusého /"Demokracie v exilu", ročník 1972/73, z článků Dr. S. Velinského "Na křižovatce dějin", Nový domov, prosinec-leden 1972/73, z projevu E. Řeháka ve Švýcarsku a ze zdůvodnění některých podpisových akcí /Věstník ČSNRA/. Hlediska, která jsou nejčastěji uváděna na podporu neutrality v Československu i celého pásma:

Obecně - politická hlediska: 1. V srpnu 1968 se objevily na pražských ulicích nápisy žádající neutralitu. O požadavku neutrality hovořil také čs. rozhlas. Z toho je dedukováno, že všichni lidé si přejí být neutrálními ke všem konfliktům mezi Východem a Západem.

2. Sovětský svaz nabídl mírovou konferenci evropských států a z toho a z projevu nespokojenosti a bouří v SSSR a z problémů na Dálném východě je dedukováno, že SSSR je přístupný smírnému jednání mezi Východem a Západem v Evropě a někdy se očekává, že by neutralita ČSR byla pro něj možnou variantou.

3. Neutralita je hledána a vyhledávána jako cesta k úplné svobodě Československa

Hlediska hospodářská. Očekává se, že by neutrální prostor bylo pásmo, kde by se hledal nový ideální ekonomický model - společenský systém.

Hlediska vojenská. 1. Neutralita je vykládána jako jediná možnost jak vyhostit okupační vojska z území ČSSR; a jako jediná možnost optimální existence Československa za nynější situace v Evropě.

2. Neutralita celého pásma je vykládána jako záruka míru v Evropě, tím že by pásmo oddělilo od sebe oba systémy.

Argumenty proti neutralitě Československa i proti Cordon sanitaire

Argumenty proti neutralitě byly čerpány z referátů a diskusí na III. Naardenském setkání v Innsbrucku v roce 1972, ze schůzí ústředí Čs. obce legionářské v Londýně, SVU v Londýně: dále z článků red. Kopeckého a majora Sládečka /České listy 1973/, pana Stržíňka a Ing. Koblíhy a dalších v Našich Hlasech /ročník 1972, a zejména leden a únor 1973/, z osobních příspěvků red. A. Mokrého, Dr. J. Brügla, plukovníka Kokrady a dalších, a konečně ze závěrečné diskuse v únoru 1973.

Argumenty proti neutralitě z právního hlediska:

1. Neutralita by de facto i de iure potvrdila i upevnila statut komunistického státu a socialistického hospodářského systému.

2. Neutralita by v důsledku výše uvedeného: a/ uznalo de facto i de iure komunisticky puč z r. 1948. b/ Znemohla by odčinění zločinů spáchaných komunistickou stranou a komunistickou doktrínou jak na národě a společnosti, tak na jednotlivcích. c/ Umožňovala by pokračování činnosti všem zločinným či podvrátným organizacím jako KSČ, KSS, SSM, ROH a pod. d/ Všechny činy velezrady proti ČSR by zůstaly neodčiněny jak se strany občanů ČSR, tak se strany třetích osob a cizích mocí.

3. Neutralita /neutralita ČSSR/ by z hlediska majetkoprávního znemožnila narovnání loupeží / t. -zv. znárodnění/ soukromého majetku, jak

občanům ČSR, tak i třetí straně; tak i narovnání křivd způsobených nuceným odstoupením různých majetků a nuceným vstupem do kolektivních forem hospodářství.

4. Neutralita /neutralita ČSSR/ by neumožňovala, aby byly zrušeny všechny pro stát nevyhodné a ponižující smlouvy, a naopak by rozmnžovala možnosti jejich nerušeného pokračování.

5. Neutralita /neutralita ČSSR/ by neumožňovala hospodářské odškodnění a rehabilitaci zločinů napáchaných komunistickým režimem na nevinných politických vězňích a jejich rodinách.

Argumenty proti neutralitě po stránce vojenské.

1. Neutralita by z Československa učinila snadnou kořist nájezdníka /limitovaná velikost armády, viz Rakousko/.

2. Slabě strážené území by za všech situací poskytovalo možnosti tvoření "Ho-či-Minových" stezek všeho druhu a poskytovalo by v každé době útulek špionážních i jiných center.

3. Za války a/ by toto území velmi dobře krylo záda útočníka-SSSR- a svým územím by poskytovalo ochranu případným ustupujícím jednotkám. b/ Bylo by snadno využitelné jako lazaretní a rekonvalescenční území bojujících jednotek. c/ Poskytovalo by nouzové "přístavy" pro opravu letadel a podobného válečného materiálu / v Polsku na příklad přístavy pro opravu invazních lodí/a pod. d/ Není vyloučeno, že by v případě války nebyl vynucen transport přes neutrální území.

Neutralita celého pásma - Cordon sanitaire.

1. Celé pásmo by mělo všechny slabiny výše uvedené a navíc. Nešlo by nikdy předpokládat, že by celý pás byl sta zastavit útočníky. Musel by totiž na zbrojení věnovat / minimálně/ stejně velké částky jako SSSR, což není v žádném případě nyslitelné, ani kdyby obyvatelé pásma byli válečnými daněmi zbídačeni stejně jako jsou dnes obyvatelé SSSR.

2. Kontrola neutrality v cordon sanitaire by nebyla prakticky proveditelná, náklady na ni by byly značné a nebyl by ani vhodný neutrální personál ke kontrole.

3. Celé pásmo by se dříve nebo později stalo smetištěm světa. Muselo by totiž chtěně i nechťěně sloužit všem podzemním špionážním centrálám, což by sebou neslo korupci, kuplířství a jiné průvodní zjevy ve strašném měřítku.

Argumenty proti neutralitě po stránce hospodářské.

1. Vzhledem k tomu, že by hospodářství zůstalo socialistické, tedy nadále centrálně řízeno, měl by stát naprostou kontrolu všeho i nade vším, a i kdyby snad některým směrem povolil uvolnit soukromou iniciativu, zase by ji mohl kdykoliv zrušit. /Viz období v Jugoslavii/. Nebylo by tedy nikdy možno dosáhnout žádoucích stupňů ekonomické volnosti-svobody, tolik nutné jako stimul dalšího rozvoje a pro motivaci tvořivé práce.

2. Práce bez motivace / možnost růstu i přelévání soukromých najejtů/ by působila na společnost stejně jako dosud, tedy směrem k dalšímu rozkladu společnosti v jiných směrech podporovanému korupcí, kuplířstvím atd. (Viz "Argumenty proti neutralitě po stránce vojenské.")

3. Všechny hospodářské smlouvy by pokračovaly v plném rozsahu za dříve stanovených podmínek; bylo by možno je naopak prohlubovat a tím zvyšovat nekontrolovatelně naše vykořisťování.

4. Je pravděpodobné, že by československého hospodářství bylo využíváno jako překupnická zařízení i strategického materiálu, který je pro SSSR nyní blokován nebo omezen. V socialistickém systému by /stejně jako dosud/ nebyla možná kontrola co se děje a kam co jde.

Argumenty proti neutralitě z hlediska obecně-politického.

1. Jako exulanti před komunismem známe cíl světového komunismu, kterým je postupné dosažení světovlády všemi prostředky.

a/ Neutralita znamená ústupek od našeho boje proti světovému komunismu. Exulanti před komunismem a proti komunismu se nenohou s komunistickým nebezpečím smířit, ani komunismu dávat šanci, aby se zrestauroval. Boj proti komunismu je nejdůležitější úkolem exilu a musí být zachován. b/ Tím, že by exil dal slovo ke smíru s komunismem, by se zřekl svého poslání stal by se nesmyslným. Neutrální socialistický stát by umožňoval propagaci "mírnilovného " komunismu všude na světě.

2. Neutralita naše i celý cordon sanitaire by: a/podlomila nejen světové úsilí protikomunistického boje, ale podlomila a izolovala by i účinný morální a jiný odboj jak dalších satelitů, tak států SSSR proti jejich novodobému žaláři národů, kterým SSSR je. Komunistický stát v Evropě - SSSR - je jediným, z kterého hrozí stálé nebezpečí vojenských přeпадů, a k tomu nelze být neutrální. Jedinou nadějí míru v Evropě je rozbití či rozpad SSSR.

b/ Neutralita by znesnadňovala či znemožňovala pronikání duchovních, civilizačních i jiných proudů do SSSR. Jakékoliv podporování podobných činností z neutrálního pásma by bylo vždy pokládáno jako porušování neutrality, jako podvratná ideologická i jiná diverze proti SSSR a umožňovala by zásah "ohroženého SSSR" jak proti neutrálnímu státu, tak proti vlastnímu podzemnímu hnutí.

3. Neutralita by nikterak neumožňovala zvýšení "demokratizačního" vlivu různých mezinárodních institucí umístěných v ČSSR./Mezinárodní, na př. patentové, normalizační úřady, instituce OSN a mezinárodní veletrhy už existují v dnešní době/.

4. Neutralita by neodstranila tuhý policejní aparát, naopak pravděpodobně by ho ještě zestrčila a rozšířila.

5. Neutralita by neumožnila, aby se naše národy rozhodly svobodně pro cestu, kterou chtějí, a pro místo kam patří. A v případě konfliktu by zamezila možnosti přidat se na stranu svobody a práva.

6. Je pravděpodobné, že za neutrality /socialistické neutrality/ by se většina upřímných demokratů, kteří se v exilu nějak aktivně zúčastnili odboje proti komunismu, nemohla vrátit do vlasti.

Argumenty proti neutralitě z hlediska morálního

1. Neutralita v dnešním zápase svobodného světa snížených ekonomických systémů proti totalitnímu systému marxistických doktrín jeX1) tedy krajně nemorální. To co se dnes děje není zápas mezi SSSR a USA, jak je někdy zplošťováno. Svobodu svojí a i světa hájí právě tak malé státy jako třeba Holandsko či Belgie.

2. Propagování akcí neutrality působí:

a/ na exil - demobilisování a otupování boje proti komunismu, a je pokračováním poraženectví z dřívějších období, což je pro zdraví exilu katastrofální. Podlamuje naši činnost. Akce pro neutralitu je nebezpečná proto, že velmi snadno pomáhá štěpit síly exilu, zdá se, že je to jejím hlavním cílem proti nám.

b/ Na domov. - demobilisuje a otupuje duchovní i jiný odboj proti komunismu. Oslabuje zdravé síly národa a obecný odpor proti násilí socialistického zlořádu. Vede k vyčkávání, švejkování a spoléhání na cizí pomoc. Podrývá životaschopnost vlastních národních, morálních i jiných sil a hodnot.

3. Demobilisuje celé usilí ostatního demokratického světa, který bojuje proti komunismu.

4. Požadavky neutrality a případné její chvilkové prosazení pomůže komunismu nasadit lidskou tvář a všechny bojovníky proti němu postavit do světla kverulantů, nespokojenců a nespolehlivých živlů.

o o o

Exilovým časopisům

Pokud budete chtít přetisknout argumentaci o neutralitě, prosíme abyste celý "Úkol 002" přetiskli bez úprav, zkracování a najeďnou. Spadá pod něj celá po straně silnou čarou vyznačená část.

Vsuvky a opravy hořejšího textu:

X 1 - "je cestou utíkání od odpovědnosti za budoucnostsvěta..."

Oznámení tajemníka N.V.-ČSR - Ing.B.Koblihy: Některé časopisy používily mých osobních názorů (vyjádřených v mých osobních člancích neb i dopisech, aby zaútočily na Naardenské hnutí. Jak víte, publikoval jsem před r.1972 (kdy jsem byl zvolen za tajemníka N.H.) některé závažné články a často se radil s členy Výkonné skupiny; ale to neznamená, že by moje osobní názory měly být vykládány jako názory Výkonné skupiny či Naardenského hnutí vůbec.

Tedy napříště, pokud své dopisy a články nepodepisuji jako tajemník N.H.-ČSR, nesmí být tyto vydávány za linii hnutí či za výsledek jednání Výkonné skupiny. - Bylo mi doporučováno psát pod pseudonymem - dal jsem však přednost jménu: vždyť cílem mých článků je dopřít se pravdy a k tomu je otevřená výměna názorů (bez zahalení osobností) velmi prospěšná, a je dobré, když oponent ví, k o m u odpovídá.

Své názory jsem se snažil dovozovat argumenty a budu vděčen každému, kdo je vezme za základ plodné diskuse.

Několik myšlenek z díla Dr. Ladislava Radimského:

(O potřebě kořenů) 'Domov je Alfa a Omega pozemského života. Poutník, cestující mezi těmito dvěma body, nezabloudí; kdo ví, kde se narodil a kde bude pochován, není bez kořenů. Není třtinou větrem se klátící, není pouhým předmětem historických sil, není nositel nervóz doby, není ke koupení nikým a ničím.'

'Domov je obecné jméno pro to, z čehož je vyhnanec vyhnán. Exulant není exulantem, nemá-li domov; bezdomovec, tulák světoběžník a kosmopolita nemůže být exulantem. Není pravda, že exulant je člověk bez domova, naopak, je exulantem tím exulantnějším, čím víc svůj domov v srdci nosí, čím je mu domov přítomnější...Právem pokládají komunisté za ideálního exulanta toho, kdo na svůj domov zapomene a vlast svou zahodí. Kdo se cizímu prostředí beze zbytku asimiluje, a tedy přestává být exulantem. Neboť domov je také to, kam se exulant chce vrátit. Není pravda, že pro exulanta je domov minulostí (krásnou minulostí), pravda je, že je jeho budoucností. Nostalgický exulant není vůbec žádným exulantem, zoufalý exulant teprve ne. Pravý exulant ví, že se domů vrátí, když ne jako živý, tož jako mrtvý; když ne sám, tož ve svých dílech, která tvoří v cizině s myšlenkou na domov.'

'Není to náhoda, že protikomunistický boj, politický i kulturní podporují jen lidé finančně neúspěšní, kdežto lidé zámožní, kteří si myslí, že jejich peníze jim dovolují být indiferentní v boji za lepší svět, se ku podivu drží stranou, pohlížejíce na práci finančně slabých s pobavenou vyvýšeností. Tím větší čest přísluší několika málo vyjímám!'

'Posledních 20 (dnes už by řekl 35) let dějin našeho národa byla doba neustálého utrpení, ponížení a urážek. Málokterý národ za tak krátkou dobu prošel tak velikou zradou, tolika krutostmi, a prolil tolik krve a slz. V této hrozné zkušenosti máme nahromaděný veliký kapitál příští velikosti. Kapitál bohužel zatím ve stavu latentním, kapitál naprosto nevyužitý. Moudrost z dějin posledních let mohli bychom shrnout asi takto: všecko zlé, co nás potkalo, nebude pro nás tragedií, když to dovedeme použít pro zlešení sebe samých...'

'...čtu, že u nás v ČSR jsou často kostely plné..(pro některé je to jistě jeden ze znaků tichého odporu ke komunistickému režimu). Věře ve svůj národ věřím, že se začíná probouzet. Věřím, že lidé doma pomalu začínají chápat, že česká otázka je zas otázka náboženská. Vždyť my jsme do metafyziky investovali ve svých dějinách více než který jiný národ; a věřím, že se nám náš dosud latentní kapitál vrací i s úroky. Věřím, že i naše staré náboženské války nebyly bojovány nadarmo, a že není docela nerealistické věřit, že budeme vést v nastávající době - proměně západního člověka. Vést hloubkou svého náboženského přesvědčení.'

'U nás ovšem duchovní znovuzrození nemůže být nic jiného než obnovou křesťanství...to vyhovuje našemu národu více než každé možné jiné. Dalo nám Boha zjevivšího se v lidských dějinách, čímž dalo smysl nejen dějinám člověka, nýbrž i dějinám národů. Ve svých počátcích bylo náboženstvím utlačovaných, urážených a ponížených, a právě takovými jsme dnes my všichni a celý náš národ. Provedlo kdysi revoluci proti tehdy nejmocnější říši světa - a i my stojíme před revolucí proti imperiu neméně mocnému a pohanskému. Konečně křesťanství dalo podnět k pověstné čínorodosti západního člověka, a právě takový aktivismus nyní potřebujeme víc než kdy jindy.'

'Křesťanství není jen pokoj, je to také meč. Je to také revoluce. Dějiny jednou ukáží, že v r. 1956 v Polsku i v Maďarsku bojovalo především křesťanství. Že šlo o revoluci křesťanských otroků proti pohanskému imperiu. Křesťanství je však revoluce zejména proti 'statu quo' - proti pohodlí marxistického myšlení..Opravdová revoluce je tvoření, které znovu a znovu tryská z věčnosti a z nekonečna. Dnes jen křesťanská revoluce může být tvůrčí. Pravdu měl Masaryk, když napsal, že 'bez skutečné nápravy srdce a hlavy, bez nápravy myšlení a mravů, můžeme revolucí odtránit Dávla, ale Belzebuba posadíme na jeho místo. I naše příští křesťanství musí být revoluční (tvořivé) především v tom, že nebudeme usilovat o mocenské posice, nýbrž o změnu lidí. Ono samotné je s to udělat z otroků zas lidi svobodné. - Otáže-li se mne někdo, jak obnovením náboženského života u nás jsem přispěl k poražení komunismu, odpovídám, že nebude od komunismu osvobozen národ, dokud od něho nebude osvobozen jednotlivec. Náš zápas za svobodu je především zápas metafyzický. Mnozí naši i dobří bojovníci za svobodu udělali chybu, domnívajíce se, že svoboda je problém sociální nebo hospodářský nebo politický. Dnes vidíme, že je to problém metafyzický - na štěstí, neboť jen proto může být i malý národ svoboděn v dnešní době neustálého tlaku neúměrných hospodářských a sociálních sil.' (L.Radimský: Rub a líc našeho národního programu v atomovém věku' - vydala K.A. v Římě 1959.)